SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian z „Konrada Wallenroda”

Grupa A

Adam Mickiewicz

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 19

10 zadań, 19 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Dlaczego Aldona po odjeździe Waltera trafia do klasztoru zakonnic?

(A) Sama wybiera klasztor, gdy Walter wyrusza, by jako rycerz Zakonu realizować plan zemsty; Walter odprowadza ją do bramy

(B) Żeby móc w tajemnicy spotykać się z Halbanem i przez niego przekazywać Walterowi wieści z rodzinnej Litwy

(C) Żeby w odosobnieniu modlić się o zwycięstwo Litwy, zanim mąż wyruszy na wojnę z Zakonem na czele litewskich wojsk

(D) Żeby zostać zakonnicą z przekonania religijnego, bo od młodości pragnęła poświęcić życie Bogu, a nie małżeństwu

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Czego dotyczy pieśń Halbana o Wilii?

(A) O pięknej Litwince, która pokochała cudzoziemca i płacze w pustelniczej wieży — alegoria losu Aldony

(B) O historii walk Litwinów z Krzyżakami — pochwała męstwa pogańskich wojowników broniących granic kraju

(C) O budowie zamku w Malborku — opowieść o potędze Zakonu wzniesionej rękami litewskich jeńców

(D) O zwycięstwach litewskiego księcia Kiejstuta — hymn na cześć ojca Aldony i jego walk z Zakonem

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Na czym polega tragizm Konrada Wallenroda?

(A) Na tym, że musi wybierać między dwoma wartościami: etyką rycerską (honor) a patriotyzmem (zemsta za ojczyznę) — każdy wybór oznacza stratę

(B) Na tym, że Halban go zdradza — wyjawia Krzyżakom jego litewskie pochodzenie i wydaje go sądowi tajnemu, co przekreśla cały plan zemsty

(C) Na tym, że Aldona nie chce na niego czekać — wychodzi za innego, a Konrad, straciwszy ukochaną, traci też sens walki za ojczyznę

(D) Na tym, że ponosi porażkę wojenną i nie niszczy Zakonu — jego podstęp zostaje odkryty, zanim zdąży doprowadzić Krzyżaków do klęski

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Które elementy służą budowaniu tajemniczości bohatera?

[A] Konrad otwarcie opowiada wszystkim o swoim planie zemsty

[B] Jedynym przyjacielem Konrada jest tajemniczy mnich Halban

[C] Nocami klęczy pod wieżą pustelnicy i rozmawia z nią po litewsku

[D] Konrad nosi przyłbicę i unika okazywania emocji publicznie

Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących Konrada w części I (Obiór).

1. Choć był jeszcze młody, miał już siwe włosy.	**P**	**F**
2. Zanim przybył do Prus, zasłynął w walkach z Maurami i Ottomanami.	**P**	**F**
3. Kapituła nie wybrała go na mistrza pierwszego dnia — obrady trwały dłużej.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki.

Wajdelota nazywa wieść gminną arką (1) _____ między dawnymi i młodszymi laty. Pieśń, która uchodzi cało z pożaru i nuci nad zgliszczami, porównuje do (2) _____ wylatującego z płonącego gmachu. Pamięć, która mimo pyłu i skaz ożywa, gdy postawić w niej świecznik, jest jak (3) _____ z kryształu.

Zadanie 7. (0–2 pkt)

> „Widzisz — mawiał mi starzec — łąki nadbrzeżnej kobierce? / Już je piasek obleciał. Widzisz te zioła pachnące? / Czołem silą się jeszcze przebić śmiertelne pokrycie; / Ach, daremnie! Bo nowa żwiru nasuwa się hydra, / Białe płetwy roztacza, lądy żyjące podbija / I rozciąga dokoła dzikiej królestwo pustyni… / Synu, plony wiosenne żywo do grobu wtrącone, / To są ludy podbite, bracia to nasi Litwini; / Synu, piaski zza morza burzą pędzone — to Zakon!"

Wyjaśnij, co w przytoczonej przypowieści starego wajdeloty oznaczają zioła, a co piasek, i jaką naukę chciał przekazać Walterowi.

Zadanie 8. (0–2 pkt)

> „Po drugiej stronie, w szyszaku i zbroi, / Niemiec na koniu nieruchomy stoi; / Oczy utkwiwszy w nieprzyjaciół szaniec, / Nabija strzelbę i liczy różaniec."

Wyjaśnij, jaki kontrast zawiera ostatni wers przytoczonego fragmentu Wstępu i co mówi on o Krzyżakach.

Zadanie 9. (0–2 pkt)

> „Jest wieczny ogień w zamku Swentoroga, / Ten ogień żywią pobożne kapłany; / Jest wieczne źródło na górze Mendoga. / To źródło żywią śniegi i tumany: / Nikt moich westchnień i łez nie podsyca, / A dotąd boli serce i źrenica."

Wyjaśnij, czemu służy zestawienie wiecznego ognia i wiecznego źródła z łzami pustelnicy w przytoczonej strofie Pieśni z wieży.

Zadanie 10. (0–3 pkt)

> „Płaczmy — lecz niechaj drżą nieprzyjaciele: / Bo Konrad płakał — ażeby mordować." „Ja życie moje liczę na wieczory!" „Myślę o tobie, wynajduję zwłoki, / Żebyśmy jeszcze dzień jeden przeżyli…"

Na podstawie przytoczonych słów Konrada z części III wyjaśnij, na czym polega konflikt między miłością a zemstą w tej scenie.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/konrad-wallenrod

Sprawdzian z „Konrada Wallenroda”

Grupa B

Adam Mickiewicz

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 19

10 zadań, 19 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

W jakim wieku rozgrywa się akcja „Konrada Wallenroda”?

(A) W XVI wieku
(B) W XIV wieku
(C) W XIX wieku
(D) W XII wieku

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

W Pieśni Wajdeloty zjawisko morowej dziewicy (zarazy) zestawiono z czymś, co „więcej zguby” wróżyło Litwinom. Z czym?

(A) z najazdem tatarskich chanów z Krymu, palących litewskie grody i uprowadzających jeńców
(B) z głodem i mroźną zimą, która po zarazie wyniszczyła litewskie wsie i pola
(C) z rycerzem krzyżackim w szyszaku ze strusimi piórami i w płaszczu z czarnym krzyżem
(D) z niezgodą wśród litewskich książąt, walczących między sobą o wileński tron

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Kto jest autorem „Konrada Wallenroda”?

(A) Juliusz Słowacki
(B) Cyprian Kamil Norwid
(C) Zygmunt Krasiński
(D) Adam Mickiewicz

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

W Powieści Wajdeloty przemiana Waltera zostaje porównana do białowieskiego dębu wypalanego od środka przez myśliwych. Czemu w tym porównaniu odpowiada korona jemioły — ostatnia zieloność, która usycha?

(A) wierze chrześcijańskiej wyniesionej z Zakonu — ostatniej nadziei na zbawienie duszy
(B) przyjaźni z wajdelotą — ostatniej więzi łączącej go jeszcze z Litwą
(C) miłości do Aldony — ostatniemu uczuciu wytrawionemu przez płomień zemsty
(D) wspomnieniu matki z dzieciństwa — ostatniemu śladowi rodzinnego domu

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących pustelnicy (Aldony).

1. W Pieśni z wieży wspomina, że była jedynaczką i dlatego tak ją rozpieszczano.	**P**	**F**
2. W klasztorze przyjęła święcenia kapłanek, zanim przeniosła się do wieży.	**P**	**F**
3. Zamknęła się w wieży przy Maryjenburgu dwadzieścia lat przed wyborem Konrada.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki.

Konrad, ganiąc zbyt cichą biesiadę, przypomina, że serce człowieka rozwesela (1) _____, ale piosenka jest winem dla (2) _____. Pierwszy śpiewa Włoch, a po nim trubadur znad brzegów (3) _____.

Zadanie 7. (0–2 pkt)

> „Te suche wierzby, jaki cud, Aldono! / Dawniej mą ręką wbite w piasek suchy: / Dziś ich nie poznasz; dzisiaj piękne drzewa / I liście na nich wiosenne powiewa" „Już dosyć zemsty — i Niemcy są ludzie!"

Wyjaśnij, co symbolizują wierzby z przytoczonego fragmentu i jaką przemianę Konrada zdradza jego prośba do Aldony.

Zadanie 8. (0–2 pkt)

> „Dziś jedni legli w ojczyzny obronie, / Drudzy, żyć nie chcąc po ojczyzny zgonie, / Dobić się wolą nad jej martwym ciałem; […] Inni sromotnie po lasach się kryją, / Inni — jak Witołd, między wami żyją…" „Czy w ich niemieckiej, barbarzyńskiej mowie / Głos dzieci swoich uznają przodkowie?…"

Wyjaśnij, do kogo zwraca się wajdelota w przytoczonych słowach wstępu do swojej pieśni i jaki zarzut w nich zawiera.

Zadanie 9. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, dlaczego Aldona zamknęła się w wieży przy zamku w Malborku. Jakie były jej motywacje?

Zadanie 10. (0–3 pkt)

Porównaj postacie Konrada Wallenroda i Almanzora z ballady „Alpuhara". Wskaż analogie i różnice.

Odwołaj się do metody walki, motywacji i konsekwencji czynu obu bohaterów.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/konrad-wallenrod

Sprawdzian z „Konrada Wallenroda”

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **A**

4. (1 pkt) **B, C, D**

5. (3 pkt) **1. P; 2. P; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (3 pkt) **(1) przymierza; (2) słowika; (3) lampa** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Pachnące zioła, które próbują przebić się przez piasek, to podbite ludy — bracia Litwini. Piasek pędzony zza morza to Zakon, który zasypuje żywe ziemie i zamienia je w pustynię. Wajdelota chciał, by Walter zrozumiał, że Zakon niszczy jego naród, i podsycał w nim nienawiść do Krzyżaków oraz wolę zemsty.
Punktacja: Poprawne odczytanie alegorii: zioła/łąki — podbite ludy, Litwini; piasek — Zakon krzyżacki — 1 pkt. Nauka: Zakon niszczy wszystko, co żywe, i zamienia kraj w pustynię, więc chłopiec powinien pamiętać o ojczyźnie i nienawidzić wroga / zapowiedź zemsty — 1 pkt. Maks. 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wers łączy dwie sprzeczne czynności: rycerz jednocześnie ładuje broń i odmawia różaniec. Zestawienie jest ironiczne — Krzyżacy modlą się, szykując się do zabijania, więc ich pobożność okazuje się tylko przykrywką podboju. Pasuje to do otwarcia Wstępu, gdzie zakon „We krwi pogaństwa północnego brodził”.
Punktacja: Wskazanie kontrastu: przygotowanie do zabijania (nabijanie strzelby) i modlitwa (różaniec) w jednej czynności — 1 pkt. Wniosek: religia Krzyżaków jest pozorem i usprawiedliwieniem przemocy / zakon niesie wiarę orężem — 1 pkt. Maks. 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wieczny ogień Swentoroga podtrzymują kapłani, a źródło na górze Mendoga — śniegi i mgły. Łez pustelnicy nikt nie podsyca, a jednak nie wysychają: ból trwa sam z siebie. Zestawienie podkreśla samotność Aldony i to, że jej cierpienie jest niewyczerpane jak litewskie świętości.
Punktacja: Wskazanie kontrastu: ogień i źródło trwają, bo ktoś je podtrzymuje (kapłani, śniegi), a cierpienia pustelnicy nikt nie podsyca, a mimo to trwa — 1 pkt. Wniosek o samotności i niewyczerpanym bólu Aldony / o jego sile równej świętościom Litwy — 1 pkt. Maks. 2 pkt.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Konrad twierdzi, że jego łzy służą zemście — cierpienie zamienił w siłę niszczenia wroga. Jednocześnie od kiedy znów usłyszał Aldonę, cały dzień czeka na wieczór i — jak mówi — „Ja życie moje liczę na wieczory!”. Choć z Rzymu przyszła wieść o krzyżowcach, a Zakon domaga się wojny, on szuka pretekstów do zwłoki, by nie stracić rozmów z żoną. Wyznaje to „ze wstydem”: miłość, którą niegdyś poświęcił, teraz hamuje dzieło zemsty. Bohater jest rozdarty między uczuciem a przysięgą.
Punktacja: Wyjaśnienie, że Konrad wyrzekł się szczęścia z Aldoną dla zemsty (płacz przekuty w nienawiść) — 1 pkt. Wskazanie, że bliskość Aldony osłabia jego wolę: odwleka wojnę, by móc co wieczór z nią rozmawiać — 1 pkt. Wniosek: miłość staje się przeszkodą w dziele zemsty, a on sam wstydzi się tej słabości („wyznam ze wstydem”) / czuje się rozdarty — 1 pkt. Maks. 3 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **C**

3. (1 pkt) **D**

4. (1 pkt) **C**

5. (3 pkt) **1. F; 2. F; 3. F** — po 1 pkt za zdanie

6. (3 pkt) **(1) wino; (2) myśli; (3) Garonny** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Suche wierzby, które Walter kiedyś wbił w piasek, wyrosły na piękne drzewa. To dla niego cud i znak nadziei, że i ich wspólne życie może się odrodzić („niech i naszą dolę / Znowu nadziei listek zazieleni"). Konrad po klęsce Zakonu uważa przysięgę za spełnioną, zdrady go męczą, przyznaje, że „i Niemcy są ludzie", i błaga Aldonę, by uciekła z nim do białowieskich lasów.
Punktacja: Symbolika wierzb: suche patyki, które się przyjęły, to znak nadziei na odrodzenie wspólnego życia / szczęścia — 1 pkt. Przemiana Konrada: po dopełnieniu zemsty jest nią zmęczony, dostrzega w Niemcach ludzi i chce wrócić z Aldoną na Litwę, żyć tylko dla siebie — 1 pkt. Maks. 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wajdelota przemawia do Niemców, ale jego słowa trafiają w Witolda, który siedzi na uczcie jako sprzymierzeniec Zakonu. Wylicza postawy Litwinów po upadku ojczyzny: polegli, samobójcy, ukrywający się, wreszcie ci, którzy żyją wśród wrogów. Zarzuca zdrajcom, że wyrzekli się narodu i mowy — w zaświatach przodkowie nie poznają głosu potomków mówiących po niemiecku.
Punktacja: Wskazanie adresata ukrytego: Witold i jego wodzowie (Litwini sprzymierzeni z Zakonem) — 1 pkt. Wyjaśnienie zarzutu: zdrada ojczyzny i wyrzeczenie się jej języka; po śmierci przodkowie nie rozpoznają zdrajców mówiących po niemiecku — 1 pkt. Maks. 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Aldona zamknęła się w wieży z miłości do męża. Wiedziała, że Walter Alf planuje zemstę na Krzyżakach i wróci kiedyś do Malborka. Chciała być blisko niego — słyszeć chociaż głos rycerza przechodzącego obok wieży, może rozpoznać ukochanego. Mówiła: „niech twarz odmieni... jeszcze serce moje z daleka nawet kochanka odgadnie". Zamurowanie w wieży było aktem desperackiej miłości i poświęcenia — żywcem pogrzebała się, by czekać na jednego człowieka.
Punktacja: Wskazanie miłości do Waltera Alfa jako głównej motywacji zamknięcia się w wieży (1 pkt); wyjaśnienie, że Aldona chciała czekać na powrót męża i rozpoznać go choćby po głosie, a zamurowanie było aktem poświęcenia i desperackiej miłości — żywcem pogrzebała się dla jednego człowieka (1 pkt).

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Analogie: obaj niszczą wroga od środka (infiltracja), obaj poświęcają własne życie, obaj używają podstępu (zdrada). Almanzor zaraża dżumą przez pocałunek, Konrad niszczy armię Zakonu przez celowy sabotaż. Różnice: Almanzor działa impulsywnie (wraca tuż po upadku twierdzy), Konrad realizuje plan przez dziesięciolecia. Almanzor umiera ze śmiechem na ustach (triumf), Konrad umiera w rozpaczy (utracił miłość, honor, szczęście). Almanzor nie ma dylematu moralnego, Konrad jest targany wyrzutami sumienia przez całe życie.

Skala ocen (orientacyjna, 19 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	18–19 pkt
dobry (4)	15–17 pkt
dostateczny (3)	10–14 pkt
dopuszczający (2)	6–9 pkt
niedostateczny (1)	0–5 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/konrad-wallenrod**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.